

РЕЦЕНЗІЇ

УДК 94(477)+316.64](049.32)

Бузина О. Союз плуга и трезуба. Как придумали Украину. – К. : Арий, 2013. – 496 с.

Важко дати виважену рецензію на видання невиважене, тим більше, коли його автор не приховує своєї тенденційності в підході до піднятих ним питань. І все ж ми взялися за цю невдячну справу – охарактеризувати одіозний “опус”, після читання якого хочеться ретельно вимити руки.

Отже, сумнозвісний О. Бузина, син офіцера 5-го (ідеологічного) управління КДБ, закінчивши філологічний факультет і попрацювавши то “гувернантом”, то журналістом, зумівши за вчинення злочину попастися лише під амністію (бо мав на утриманні малолітню дитину), вирішив у черговий раз з позицій “Русского блока” (за підтримки якого марно прагнув вибороти депутатський мандат) облили брудом нашу землю та її народ і тим ще раз нагадати про себе як зятятого україножера. Визначивши темою книги розповідь про формування України на початку ХХ ст., автор зазначає, що він “хотел бы реконструировать возникновение Украины ... как историю массовых психозов и навязчивых идей” (с. 9).

Тому “історії” не вийшло. Натомість постав згусток похабщини, людиноненависницьких, зокрема українофобських ідей, лайка, нетерпимість, антисемітизм, грубі й провокативні анекдоти – і все це через призму вигадок, покритих, здається, отруйною піною. Чого тут тільки немає: “Украину сделали буквально из ничего – воссоздавая то, чего никогда не было” (с. 18), “Украинская независимость была просто навязчивой идеей”, “Украина – выдуманное государство” (в іншому місці – “искусственное государство”), що її назва походить, мовляв, від “окраїни” (Росії, якої тоді не існувало!), в ній – “фальшивый президент” (М. Грушевський), у якого “седая, как у раввина борода”, що скрізь “дикие мужики”!.. Автор всіляко прагне нав’язати думку, що українців “немає”, це – чи то поляки, чи то турки, чи просто другосортні росіяни.

Відсутність історичних знань не дозволяє одіозному журналісту зрозуміти, що Русь – це не Росія, а Україна. Тож коли в Європі тривалий час українців називали русинами, це ще не означає, що українців не

було до ... початку ХХ ст. (адже росіян чи не до сьогодні сусіди називають іншими словами, але це не відкидає факту їх існування)!

Не володіючи в щонайменшій мірі системним історичним та філософським знанням, автор демонструє повну необізнаність в області філософії історії, не має ніякого уявлення про те, що історичному процесові властиві свої закономірності, які не можуть бути підмінені хворобливими вигадками про “вади” політичних діячів як рушійну силу “історії”! Тим більше, коли сам же О. Бузина ці “вади” тенденційно фабрикує, поширює і сам починає в них вірити як у свою “ерзац-релігію”!

Еклектичне видання позбавлене внутрішньої цілісності й належної структури, в ньому відсутня логіка викладу, натомість подається підбірка оповідок, пов’язаних ідейками, підігнаними в прокрустове ложе імперського шовінізму. Логіка історичного процесу підмінюється “перемиванням кісток” українських політичних діячів (М. Міхновський, М. Грушевський, В. Винниченко, С. Петлюра, Ю. Тютюнник та ін.). Чого варті лише назви розпорошених глав (якщо це можна назвати “главами”): “Была ли Леся Украинка лесбиянкой?”, “Иван Франко – масон, “расист” и украинофоб”, “Забытый геноцид русских в Галиции”, “Галоша Грушевского против украинской армии”, “Как Петлюра за канализацию воевал”, “Сеятель “бактерий” украинства”, “Сосюра – классик из дурдома”, “Трансвестит в вышиванке” і т.п.

Скандальний автор часом демонструє неправильний переклад термінів (чому, наприклад, “трезуб”?), вживання вульгаризмів і грубих слів, ледве не інвектив (“архиплохиш”, “масонская клика”, “националистический язык”, “дремучее пузо” тощо), що має на меті ще більше образити національні почуття українців.

Такий собі невизнаний “геній”, ніцшеанець гебельсівського формату, автор не турбується про об’єктивність викладу, натомість нав’язує протухлу нафталіном ідею “русского мира”, відродження комуно-більшовицьких ідей, від яких справді несе сморідом.

Не випадково в роботі відсутня елементарна наукова методологія, факти перекручуються, ставляться з ніг на голову. Автор з якоюсь хворобливою уявою породжує “факти”, які не варті виїденого яйця. Опираючись на ненаукові дані російськомовної “Вікіпедії”, творець “опусу” спотворює історичне минуле України, що суперечить документам, яких, певне, О. Бузина не читав, бо в нього немає жодного посилення на джерела, а присутня неперевірена белетристика. Героїзм українців тлумачиться як “трусость”, а злочини імперських окупантів на теренах України – як “патріотизм”! Власне, в цьому немає нічого

дивного, якщо згадати “кредо”, проголошене О. Бузиною в 1999: “Моим идеалом есть возрождение Российской империи, а я вынужден пристраиваться к уродливым условиям “розбудови незалежної України”!

На цьому “положенні” безперечно патологічно невірноваженого автора можна було б закінчити рецензію. Бо надалі потрібні зусилля психіатра, а не філософа. Щоправда, залишається нез’ясованим один аспект проблеми: хто фінансує й сприяє масовому поширенню подібної продукції, котра безперечно постає як вираження ідеологічної диверсії проти України. Проте, у світлі подій початку 2014 року на Півдні й Сході України усе й так зрозуміло. Зрозуміло і те, що справжні наукові дослідження не можна підміняти істеричною ідеологізацією, шовіністичною пропагандою, примітивною українофобією та фашистсько-чорносотенською демагогією, місце якій – на смітнику.

Іван Мозговий

Отримано 20.01.2014